

SOLAREX 2019
“Yenilenebilir Enerjide Katma Değerli Üretime Geçişte Ar-Ge ve İnovasyon” Paneli
Özet Raporu

5 Nisan 2019, İstanbul

KATILIMCILAR

Moderatör:

- Dr. Değer Saygın, Direktör, SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi

Konuşmacılar:

- Bengisu Özenç, Ekonomist, Danışman
- Melih Soner Çeliktaş, Doçent, Ege Üniversitesi,
- Serhan Süzer, Yönetim Kurulu Başkanı, Ekore CEO
- Gamze Akgün, GES Satınalma ve Lojistik Müdürü, Bereket Enerji

2018 yılında 12 aylık dış ticaret açığı 45 milyar ABD dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu miktarın %75'i enerji ithalatıyla ilgiliydi. Dış ticaret açığı konusunda üzerinde az konuşulan ama önemli konulardan biri enerji ekipmanları dış ticareti. Küresel ticaretin %5'i ekipmanlarla ilgili olarak gerçekleşiyor. 2017 yılında Türkiye'de güneş enerjisi ekipmanlarında 2 milyar ABD doları seviyesinde net ithalat gerçekleşti. Rüzgâr enerjisi ekipmanlarında ise dış ticaret fazlası veriyoruz

Yenilenebilir enerji ekipmanlarının katma değeri yüksek. Bu nedenle ülkelere kendi teknolojilerini geliştirme konusunda önemli bir fırsat sunuyor. Türkiye'de bu bağlamdaki Ar-Ge bütçesinin arttığı görülüyor. Ar-Ge harcamaları ve patentlerinin de buna paralel olarak artması isteniyor. Güneş enerjisi sektöründe rekabetçiliğin artırılması için iç pazarın açılması, ihracat pazarlarının erişilebilir hale getirilmesi oldukça önemli. Bunun için Türkiye'nin kuvvetli olduğu alanları değerlendirerek bu alanlarda eyleme geçebilir. Yeni teknolojilerin geliştirilmesinde niş ürünlerin ve pazarların önünün oldukça açık olduğu görülüyor.

Sanayileşmenin yanı sıra teknoloji ve inovasyonu yakalamak da oldukça önemli. Türkiye'nin Ar-Ge ve teknoloji tarihine baktığımız zaman son 30-40 senedir teknolojiyi ithal eden bir ülke olduğunu görüyoruz. Türkiye'nin yenilenebilir enerjide istihdam ve Ar-Ge hedefleri bulunuyor, ancak bunlara henüz tam olarak erişilemedi. Türkiye'nin OECD'nin rekabet gücü ve yetenek endekslerinde düşük seviyelerde yer almasına rağmen özel sektörde heyecan verici gelişmeler oluyor. Yenilenebilir enerji alanındaki patentlerin sayısı diğer sektörler için daha yüksek ve bu inovasyon ortamında start-up'lar oldukça önemli. 'Start-up'lar teknoloji geliştirme anlamında logaritmik büyüyerek ve genç nüfus için yeni nitelikli istihdam alanları yaratarak ekonomiye katkı sağlıyor.

Yeni teknolojilerin Türkiye'ye transferinin sağlanması için uzun vadeli politika ve planlama önem arz ediyor. Bu planlamada insan kaynaklarının özel bir önemi bulunuyor. Tüm sürecin yetenek ve beceri geliştirme kısımlarının da düşünülmesi gerekiyor. Teknolojilerin hızla değişmesi amacına ulaşılması için uluslararası uzmanların çalışabileceği ortamların yaratılması gerekiyor. Bunlar için ise finansmanın sağlanması, öncelikle üretilecek ürüne talep yaratılarak gelir sağlanması ve bu gelirin belirli bir yüzdesinin Ar-Ge'ye yatırılmasını mümkün kılmak gerekiyor. Ayrıca sektörler ve teknolojiler arasındaki tamamlayıcılıkların farkında olunması ve Ar-Ge'nin yalnızca enerji verimliliği değil, enerji sektörü dışındaki diğer ürün gruplarıyla olan entegrasyonu üzerine de çalışmak önem arz ediyor (örneğin ulaştırma, binalar, tarım ve depolama).

Yenilenebilir enerji sektöründe hücre üretim teknolojilerini Türkiye'ye getirmenin yanı sıra düzenleyici çerçeve ile teknoloji transferinin sağlanmasının önemi öne çıkıyor. Bunun için sektördeki finansman zorluklarının üstesinden gelinmesi ve üniversitelerin ve farklı sektör aktörleri arasındaki takım oyununun desteklenmesi önem arz ediyor.

OTURUMDA ÖN PLANA ÇIKAN ANA BAŞLIKLAR

- Yerli üretim, inovasyon, Ar-Ge ile ilgili kapsayıcı bir yol haritasının hazırlanması önemli
- Yeni teknolojilerin Türkiye'ye transferinin sağlanması için uzun vadeli politika ve planlama gerekliliği
- Güneş enerjisi sektöründe rekabetçiliğin artırılması için iç pazarın açılması, ihracat pazarlarının erişilebilir hale getirilmesi önemli
- Yenilenebilir enerji sektöründe hücre üretim teknolojisini Türkiye'ye getirmenin teknoloji transferin ve inovasyonun önemi öne çıkıyor
- Yenilenebilir enerji alanındaki patentlerin sayısı diğer sektörlerle göre daha yüksek
- 'Start-up'lar teknoloji geliştirme anlamında logaritmik büyüyerek ve genç nüfus için yeni nitelikli istihdam alanları yaratarak ekonomiye katkı sağlar
- Sektörler ve teknolojiler arasındaki tamamlayıcılıkların farkında olunması
- Tüm bu sürecin insan kaynakları geliştirme kısmının düşünülüyor olması
- Teknolojilerin hızla değişmesi amacına ulaşılması için uluslararası uzmanların çalışabileceği ortamların yaratılması gerekli

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Hakkında

European Climate Foundation (ECF), Agora Energiewende ve Sabancı Üniversitesi bünyesindeki İstanbul Politika Merkezi (İPM) ortaklığında kurulan SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, yenilikçi bir enerji dönüşüm platformu olarak enerji sektörünün karbonsuzlaşmasına katkıda bulunmayı hedefler. Aynı zamanda Türkiye'deki enerji sektörünün politik, teknolojik ve ekonomik yönleri üzerine yapılan tartışmalarda sürdürülebilir ve kabul görmüş bir ortak zemine olan ihtiyacı karşılamayı amaçlar. SHURA, gerçeklere dayalı analizler ve en güncel veriler ışığında, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji üzerinden düşük karbonlu bir enerji sistemine geçişi desteklemeyi odağına alır. Farklı paydaşların bakış açılarını göz önünde bulundurarak bu geçişin ekonomik potansiyeli, teknik fizibilitesi ve ilgili politika araçlarına yönelik bir anlayışın oluşturulmasına yardımcı olur.